

een Henseende anser jeg det for begrundet, at de blive det. Det er nemlig med Hensyn til den Forklaring, man faar om, at Amtsrådet er blevet fritaget for 222,000 Kr. til Amtets Landeopvæsen ved dette. Hvem har indgaaet paa denne Overenskomst, og hvorledes skal denne Overenskomst holdes? Man har dog vel nemlig vedtaget det paa en saadan Maade, at, dersom et nyt Amtsråd kommer til Optrædelse af, at denne Overenskomst er usund og urigtig ligesom for det betydelige Mindretal i Herredet, der vil finde sig i høi Grad forurettet ved ikke at faae forbedrede Veie, saa har vedkommende Amtsråd Ret til at omstøde denne Bestemmelse, og hjælpe ogsaa disse til noget bedre Veivæsen. Saameget som jeg end finder det rigtigt, at Jernbanen forlænges paa en saadan Maade, at den kan staae os for de store Udgifter til Veie og deres Vedligeholdelse, saa forekommer det mig dog betænkeligt, at man kan mene, at enkelte Liniers Retning der vælges særlig med Hensyn til levende Mænds Ønsker og Uttraa — det er meget sandsynligt, at det er saaledes; det skulde være besynderligt, om det ikke gik saaledes til, at de, der nære særlig Interesse derfor, faae Jernbane efter deres Ønske — just skulde passe, naar det kommer til Stykket, til Flertallets Ønsker; det kan være meget tvivlsomt. Det er iøvrigt en ret interessent Linie at se paa, denne Linie, der spænder her omkring i Herredet for at finde Veie fra Tuelsminde op til Horsens; imod den er der ogsaa blevet reist Indvendinger, men jeg skal ikke komme videre ind derpaa. Jeg siger, den Side af Kontrakten med Amtet er ikke særlig opmuntrende. Vilde Amtsrådet istedetfor at sige: Vi have faaet Overenskomst med Sogneraad, og disse der nu engang ere interesserede i dette Anlæg, og navnlig med Hensyn til Retningslinien, have kunnet fremlægge en Betænkning, der viste os, at de Veie, som de vilde anlægge, bleve paa Grund af Jernbanens Retning væsentlig overflødige, navnlig ved Hjælp af nogle Stikveie, saa vilde jeg have sat mere Pris paa at høre det end at høre, at Grundeierne derovre vare bleve fri for Udgifter til et forbedret Veivæsen. Saa længe altsaa det ikke er Tilfældet, lægger jeg ikke videre Vægt paa det Moment, men saa bliver jeg staaende ligesom den sidste ærede Læser overfor de 500,000 Kr. fra Amtet til denne Bane. Jeg har tidligere for flere Aar tilbage og ved visse andre Leiligheder udtalt min Tvivl om, hvorvidt den høitæredede Ministers Competence til at give Bemyndigelse til Amtsrådet i visse Retninger strakte sig. Naar imidlertid Sagen kommer for her i Rigsdagen og skal underkastes en Lovbestemmelse, ogsaa paa Basis af Oplysninger fra Amtet, har Sagen forsaavidt Mindre paa sig, som vi jo ved at vedtage Loven komme til at billige, at en saadan Udstrømning finder Sted. Ministers Competence til Tilladelsen bliver paa den Maade un-

derkastet Kontrol, og forsaavidt faar Spørgsmaalet om Ministers Bemyndigelse er anvendt i en for vid Udstrækning, ikke nogen praktisk Betydning. Iøvrigt vil jeg sige, at det ser lidt mærkeligt ud med Jernbanevæsenet i Veile Amt, idet det, naar det faar denne Bane, da omtrent har 14 Mil Jernbane, hvoraf det Meste er Statens. Der gaar Bane fra Kolding til Fredericia, søgende saa nær Kysten som muligt, og altsaa blot med Oppland til den ene Side. Derpaa søger den fra Fredericia til Veile, saa nær Vandet som muligt, ja, somme Steder er den især med at gaa ned i Stranden og søger ogsaa at undgaa Oppland til den ene Side; saa gaar den i Kileform fra Veile til Horsens. Saadanne Tendenser har Statsbanen; vi vide jo, hvorledes det gik i sin Tid; man sørgede for at anlægge Banen med saa lidt Hensyn til Befolkningens Trang som muligt, og nu skulle vi ind paa en Mængde andre nye Systemer. Der er mangfoldige saadanne, og ingen Mand her vil være istand til uden et Studium paa en halv Snæs Dage at give os en Forklaring om, hvorledes disse nye Systemer ere beskafne. Det Interessanteste ved det Allernæreste er navnlig det, at Private kunne benytte selve Statens Baner. Det kan efter det samme Princip udvides meget betydeligt. Er der f. Ex. et eller andet Punkt, hvor en eller anden særlig interesseret eller protegeret Mand kunde ønske en Jernbane for sig, kan han, det kan der ikke være Tvivl om, efter det samme Princip anlægge en Bane paa en Kvartmil fra sit Slot, Gaard eller Pakhus osv. til Statsbanen og saa kjøre der, ligesom man kan kjøre fra Odder henimod Aarhus By. Hvorfor saa ikke kjøre 2—3 Mil med Afbenyttelse af Statsbanen for det høie Pakhuseskab og indtil den nærmeste Station? Det er fuldstændig logisk efter det nye Princip, vi nu have begyndt. Vi gaa videre. Vi ere nu komme ind paa et nyt Princip i Hjerre Herred. Hvad gjør saa det høie Amtsråd i Veile Amt? Det siger: Vi tilskyde til en Jernbane og sørge da for at faae en lille Spids af en Trekant med Vand paa begge Sider, altsaa paa en Egn, hvor man bedst kunde undvære den. Man sørger der for at faae anbragt den halve Million. Tager man Kortet over denne Del af Sjælland, vil man se, at Amtet strækker sig mange Mil, 6—7—8 Mil mod Vest; der er ikke Spor af Noget, der ligner en Jernvei. Hele Amtet ligger saa godt som brat for Jernbaner. Man holder sig til Kysten. Det er forekommet mig noget besynderligt, men det er sket, og jeg vil sige, det kan ogsaa bæres. For et Amt, der har 20,000 Ldr. Hartkorn, vil det efter Hartkornet alene være henimod 25 Kr. pr. Lønne Hartkorn, og skulde de forventes og afdrages, hvad jeg haaber ikke bliver Tilfældet for det Altsammen, vil det i 26 Aar, og lad mig sætte med 24 Kr. pr. Lønne Hartkorn, naar Beløbet skal forventes med 4 pCt. og afdrages med 2 pCt.,